Wegwijzers op de weg naar Jeruzalem

Zondag 26 februari 2017
Ichthuskerk, Zoetermeer
Lezing: Lucas 18: 31-43
Voorganger: ds. Jaap van den Akker

Komen

- Lied voor de dienst: “Goedemorgen, welkom allemaal” (NLB 288)
- Welkom door ouderling van dienst Peter Balk
- Lied “Goedemorgen, welkom allemaal” (NLB 288) (reprise)
- Moment van Stilte
- Groet en Bemoediging
- Psalm van de Zondag: 77
    - Zingen: NLB 77: 1
    - lezen Psalm 77: 1-7
    - zingen NLB 77: 4
- Kyrie
- Opmaat naar het gloria
- Glorialied: “Aan U behoort o Heer, der heren (NLB 978: 1 en 4)

Woord

- met de kinderen: gebed, gesprek: “optische tekeningen, lied:
- kinderlied: “Kijk eens uit je doppen” (ONC/Ichthus 89)
- Bijbellezing: Lucas 18: 31-43
- Lied: NLB 182 (Blinde man, ga voort gij)

- Uitleg en verkondiging

Een paar keer in zijn dikke boek zet Lucas het verhaal op scherp.
En dat doet Lucas op een bijzondere manier. Met een aanwijzing van de route die Jezus aflegt.
Jezus komt uit Galilea. Zijn eerste optreden was helemaal bovenin in Kafarnaüm, daar roept hij de leerlingen, daar preekt hij in de synagogen. En nu staat er in Lucas 9 zo’n bijzondere aanwijzing: “Toen de tijd naderde dat Jezus van de aarde zou worden weggenomen, ging hij vastberaden op weg naar Jeruzalem.” Jezus gaat in dat hoofdstuk door **Samaritaans** gebied. Dat is een stuk lager. Het ligt tussen Galilea en Judea in.
In hoofdstuk 13 komen we weer zo’n routebordje tegen: “Op weg naar Jeruzalem trok hij verder langs steden en dorpen, terwijl hij onderricht gaf. “
En dan in hoofdstuk 17, opnieuw: “Op weg naar Jeruzalem trok Jezus door het grensgebied van **Samaria en Galilea**.”
Op weg naar Jeruzalem, staat er steeds, maar hoewel Jezus vastberaden op weg naar

Jeruzalem ging, lijkt hij nog niet echt opgeschoten. Nog steeds loopt hij door het noorden van Israel: Galilea en Samaria.
Maar nu, vandaag lijkt er toch schot in de zaak te komen, want, opnieuw lezen we wat het doel van de reis is: Jezus neemt zijn leerlingen apart en zegt: We zijn nu op weg naar **Jeruzalem**, en dat niet alleen, ze komen zelfs in de buurt! **Jericho** ligt namelijk maar een kilometer of 20 lopen van Jeruzalem vandaan. Niet een eenvoudige weg, want je moet flink omhoog, maar toch goed te doen in één dag. Als je tenminste niet overvallen wordt zoals, die man die de omgekeerde richting liep: van Jeruzalem naar Jericho en werd overvallen door rovers, om vervolgens door de barmhartige Samaritaan te worden geholpen.

We zijn dus opeens dichtbij Jeruzalem. En dat zorgt meteen voor spanning in het verhaal. Want in Jeruzalem, dáár moet het gebeuren, daar legt Lucas al hoofdstukken lang de nadruk op.
En daarom zijn die steeds terugkerende geografische aanwijzingen in het Evangelie van Lucas niet bedoeld voor ons om de reis van Jezus letterlijk na te reizen. Ze zijn ook niet bedoeld om in de volgende *Kampioen* of *Op Pad* te worden opgenomen voor een reis in de voetsporen van Jezus. Het is heel leuk dit kaartje, beeldend, en het helpt om een beetje grip op het verhaal te krijgen, maar Lucas schrijft geen reisgids. De geografische aanduidingen in het Evangelie volgens Lucas zijn vooral *theologische* aanwijzingen. En daarom volgt er ook altijd meteen op geografische aanduiding van Lucas ('Let op: we zijn nog steeds op weg naar Jeruzalem'), een heel belangrijke mededeling: een lijdensaankondiging:
'We zijn nu op weg naar Jeruzalem, en alles wat door de profeten is geschreven zal men de Mensenzoon laten ondergaan. Want hij zal worden uitgeleverd aan de heidenen en zal worden bespot en mishandeld en bespuwd. En nadat hij is gegeseld, zal hij worden gedood, maar op de derde dag zal hij opstaan.'
Jeruzalem is dus de hele tocht van Jezus door Israël, op weg naar Jeruzalem, verbonden met wat de weg van Jezus inhoud. Wat er uiteindelijk in Jeruzalem zal gebeuren, en ook hoe je nu al kunt ontdekken wie Jezus is en wat Jezus hier in ons midden kwam doen.
En daar gaat het vervolg van het verhaal over: *onderweg ontdekken wie Jezus is*, wat hij onder ons doet, wat hij voor jou kan betekenen.

En dat begint meteen.
Kijk maar hoe verschillend er op Jezus' woorden en daden wordt gereageerd.
Eerst de leerlingen zelf: "De leerlingen begrepen er niets van.", zo lezen we. "De betekenis van Jezus' woorden bleef voor hen verborgen, en ze konden maar niet bevatten wat hij had gezegd."
Dat is toch opmerkelijk. Deze elf mannen, die vanaf het begin bij het geheim van Jezus betrokken zijn. Die alles met eigen ogen zien, die vragen kunnen stellen, die uitleg krijgen. Die zelfs ingewijd worden in de weg van Jezus. Zij begrijpen er niets van. Jezus vertelt wat er door de profeten is geschreven over de Mensenzoon. En toch, pas aan het einde van het verhaal van Lucas. Pas na de opstanding, pas als Jezus het opnieuw heeft vertelt, wat er in de bijbel staat, pas dan begrijpen ze het: als er twee leerlingen weer op weg gaan – naar Emmaüs.
Wat een schril contrast met die blinde bedelaar, langs de weg richting Jericho. Wat weet hij nu eigenlijk? En wat ziet hij nu eigenlijk? Niets. Maar hij merkt het wel: het is opeens drukker dan normaal op straat. Jericho loopt uit, want Jezus komt eraan. Deze blinde man heeft aan een half woord genoeg. "Jezus uit Nazaret komt voorbij!" En je hoort hem denken. Jezus uit Nazaret? Niks, Jezus uit Nazaret, deze is het waarover de profeten hebben geschreven. Deze man – ik kan hem niet zien, ik heb alleen over hem gehoord, deze man is de lang verwachte Zoon van David. Ik voel het, ik zie het, ik geloof het. Dit moet hem zijn. De Messias. De gezalfde van God. De mens op wie wij al zo lang wachten. Hij komt Gods rijk vestigen op aarde. Het Koninkrijk van de Hemel.
En hij begin te roepen, in de hoop dat hij boven de menigte uit komt. Hij begint te roepen of zijn leven ervan af hangt – want dat doet het ook – in de hoop dat Jezus hem hoort en aandacht aan hem geeft. Jezus, zoon van David!, heb medelijden met mij. *Kyrie eleison* – roept hij. De ultieme roep om mededogen, om ontferming. "Heer, ontferm U over Mij!"

En dan de omstanders, de meelopers, de voorbijgangers. En dan het volk – wij zelf misschien wel - Hoe reageren die? Pakken ze deze man op, de man die hier een geloofsbelijdenis uitspreekt. Nemen ze hem bij de hand en leiden ze hem naar Jezus? Was dat maar waar.
'Hou je mond!', roepen ze. 'Wie denk je wel dat je bent. Herrieschopper!' Ze snauwen hem toe dat hij moet zwijgen.

Het wordt een soort W*ie van de drie* vandaag. Want wie is nu de echte volgeling van Jezus?
De leerlingen, die elf mannen zo dicht bij het vuur van het evangelie staan?
Die blinde bedelaar, die maar blijft roepen: "Zoon van David, heb medelijden met mij"?
Of toch de omstanders, die Jezus niet meer kunnen verstaan, door het geschreeuw van de bedelaar, die zelf ook graag vooraan staan en dicht bij het vuur zijn?
Wil de ware gelovige opstaan?
We kennen het antwoord.
Jezus geeft het antwoord. De enige in het verhaal die het echt ziet is de blinde bedelaar. En dus wordt hij genezen. "Zie weer! Je geloof heeft je gered."
Meer dan de wegwijzers, de routeaanduidingen en verkeersborden op de weg naar Jeruzalem, zijn deze ontmoetingen, deze mensen langs de weg de richtingaanwijzers voor Jezus, de richtingaanwijzers voor ons op weg naar de climax van het Evangelie. Want deze ontmoeting staat niet op zichzelf. Zo meteen, in de straten van Jericho zal Jezus Zacheüs de tollenaar ontmoeten, en eerder, op weg naar Jericho zegent Jezus de kinderen – die eerst van hem weg worden gehouden, en heeft hij dat fascinerende gesprek met de rijke man die aan Jezus vraagt wat hij moet doen om deel te krijgen aan het eeuwige leven. Tijdens die ontmoeting, in die gesprekken laat Jezus zien waar je het Koninkrijk van de hemel kunt ontdekken. Bij kinderen, in de hartstocht van een gelovige, in de herkenning van deze blinde bedelaar, en aan tafel bij een tollenaar. Op straat. Langs de kant van de weg. Daar waar wij aan voorbij leven, aan voorbij lopen.

De vraag aan ons bij dit verhaal is dan: "Waar staan wij op de weg van Jezus van Nazaret naar Jeruzalem?"
Volgen wij Jezus vanaf het begin? Horen we naar zijn woorden en zien we hoe hij een spoor van licht trekt door Israël, zoals de leerlingen zelf, maar begrijpen we er nog zo weinig van? Of herkennen wij wèl in Jezus de langverwachte Messias en durven we het uit te roepen: Zoon van David heb medelijden met mij? Zijn onze ogen geopend en zien we de wonderen om ons heen – de tekenen van het koninkrijk?
Of, en ik vrees dat dat voor mij het meeste geldt: of zijn we toch vaak een sceptische toeschouwer. En waaien we mee met alle winden. We lopen nieuwsgierig een eindje achter Jezus aan. Nieuwsgierig wat er gaat gebeuren. En we storen ons eraan als er iemand overdreven de aandacht probeert te trekken, zoals die bedelaar. Maar zijn ook meteen weer hyperenthousiast als iets bijzonders gebeurt. We roepen het uit met de massa: 'God is groot!' En na verloop van tijd is de aandacht weer verslapt en haken we af. Op zoek naar een nieuwe uitdaging, achter een andere hype aan.
Ik denk dat we in het spoor van Jezus alle drie deze rollen bij tijd en wijle spelen. Dicht bij het vuur en zoekend in de bijbel naar houvast, zonder het helemaal te begrijpen. En ook snel afgeleid door alles wat er op ons af komt en vaak toch weer achter andere dingen aan rennen.
Maar ik geloof ook stellig dat we allemaal zo nu en dan iets hebben van die blinde bedelaar. Dat we voelen dat het echt is. Dat we er mogen zijn. Dat God er voor ons is. Dat we het zien – dat we opnieuw gaan zien, of nu echt gaan zien.
Ook hoop dat die laatste ervaring. De ervaring van een antwoord op ons diepste verlangen: "Heer, zorg dat ik weer kan zien! Heb medelijden met mij, zoon van David." Ik hoop dat we mogen ervaren dat we op dat diepste verlangen ook soms antwoord krijgen: "Zie weer! Je geloof heeft je gered!" en ik hoop vooral dat als we zo'n ervaring mogen hebben, dat we die dan kunnen vasthouden. Dat die ervaring ons geloof voedt, en dat we van zulke ervaringen kunnen delen, ook hier in deze gemeenschap.
Dat dat ons op de been houdt. Op weg naar Jeruzalem. Amen.

- muzikaal intermezzo

Antwoord

- lied: NLB 534: 1, 3 en 4 (Hij die de blinden weer liet zien)
- dankgebed, voorbeden, stil gebed, Onze Vader
- Mededelingen en gaven, onder orgelspel
- Slotlied: “De Heer heeft mij gezien” (LvdK 487: 1 en 3)
- Zegen beantwoord met driemaal “amen”
- Lied bij het uitgaan: “Blijf niet staren op wat vroeger was” (NLB 809)